

IDEALISTY

VOLEBNÍ NOVINY HNUTÍ IDEALISTÉ

LEPŠÍ ROZSVÍTIT JEDNU ŽÁROVKU, NEŽ PROKLÍNAT TMU!

Ze všech stran se už na nás valí politické reklamy a kampaně, včetně například volebních novin, jako jsou třeba tyto, a to znamená jediné – **volby do Poslanecké sněmovny jsou za rohem!** A v těchto volbách půjde o hodně. Jednak **je potřeba oslabit reálnou „populistickou“ koalici** Babiš-Zeman-Okamura-Filip a zároveň **nenechat vyhrát pravcového kandidáta** na premiéra Petra Fialu.

První koalice – „populistická“ – reprezentuje oligarchizaci a ohrožení demokratického právního státu, po vzoru Polska a Maďarska. Chaotické, nekoncepční a kromě cynismu jinak zcela vyprázdněné vedení státu naši zemi připravuje o budoucnost. Druhá koalice – pravcová – zase ohrožuje sociální soudržnost společnosti. Asociální škrtky pravice zanechaly na naší společnosti citelné šrámy. Ve skutečnosti si ale obě tyto koalice nejsou zase tak vzdáleny. Jedna je totiž důsledkem a druhá příčinou. A nejhorší, co by se lidem v naší zemi mohlo přihodit, by byla spolupráce těchto dvou koalic, čehož už jsme několikrát byli svědky. V nedávné době například při tzv. daňové reformě, která zasekla do našeho rozpočtu sekury ve výši zhruba 120 miliard korun ročně; nebo při zrušení daně z nabytí nemovitosti, která zmenší státu prostředky o asi 5 miliard ročně; při ochraně zdivočelého exekutorského byznysu, který přinesl neštěstí nejedné české rodině, či při schválení nesmyslně krutého zákona „třikrát a dost“, jenž může vést tak maximálně ke zvýšení chudoby a kriminality. Parlamentní levice vůči těmto koalicím není schopna nabídnout důvěry-

hodnou a realistickou alternativu, jen se bohužel zabývá vnitřním bojem proti reformním proudům. **Tomu nechceme jen nečinně přihlížet.**

Je třeba začít opravdu řešit problémy téměř milionu lidí v exekuci, který se týká zejména pohraničí; využít obnovy ekonomiky po pandemii tak, abychom nebyli „montovnou Evropy“, ale její „mozkovnou“; musí se zcela vážně, důsledně a zároveň sociálně spravedlivě čelit klimatické krizi – suchu, vedrům, tornádům či povodním; zmodernizovat naše školství, zajistit dostupnější bydlení lidem, mít kvalitní a nezávislé veřejné instituce a nastavit finance státu tak, aby při tom všem byly dlouhodobě udržitelné, což si řekněme na rovinu, nepůjde bez větší solidarity ze strany bohatých subjektů.

Proto jsme se jako hnutí Idealisté rozhodli zapojit do voleb a jít do nich s Piráty. Lidé jako například Olga Richterová totiž ve sněmovně budou prosazovat neasociální pohled na chudé, komunitní a terénní sociální služby, zvýšení financování školství, vyšší zdanění negativních externalit nebo komerčních prostor, boj s daňovými ráji, omezení divokých exekutorů, manželství pro všechny, svobodu a nezávislost veřejnoprávních médií a dalších institucí nebo zařazení naší republiky do jádra Evropské unie. A o to v těchto volbách jde. Společně zkrátka můžeme vrátit zemi budoucnost. Pojďte do toho s námi. Lepší totiž rozsvítit alespoň jednu žárovku než proklínat tmu!

Vojtěch Vašák
předseda hnutí Idealisté

VOJTĚCH VAŠÁK
předseda Idealistů

KRISTÝNA HVIŽDOVÁ
kandidátka č. 23 do Sněmovny

foto: Martina Kučerová

ROZHOVOR S NAŠÍ KANDIDÁTKOU DO SNĚMOVNY PČR

Ahoj, Kristýno, na začátku se čtenářům trochu představ...

Jmenuji se Kristýna Hvižďová, je mi 30 let, narodila jsem se ve Zlíně, protože odtud pocházela moje maminka, takže jsem čistokrevný Brňák s valašskými kořeny a přízvukem. Absolvovala jsem Gymnázium P. Křížkovského s uměleckou profilací (hudebně – dramatický obor). Na Filozofické fakultě MU jsem studovala obor Mediteránní studia, zaměřený na jazyky a historii Středomoří. Jako členka amatérského divadelního spolku Titi-villus jsem hrála v několika inscenacích, některé jsem i režírovala! Největší úspěch jsme měli s představením KDO CHCE HUSA veleBÍT, DŮVOD SI VŽDY NAJDE, realizovaným v roce 2015 k výročí upálení mistra Jana Husa, a s antickou divadelní hrou Curculio neboli Darmojed v roce 2017, která se dočkala díky velkému zájmu několika repríz v různých koutech republiky a získala uznání i ze strany odborné veřejnosti. Sama se dlouhodobě věnuji i hudbě, v současnosti zpívám a hraji v kapele Lichočar, inspirující se folkovými motivy.

V současné době dokončuji další rozšiřující studia na Filozofické a Pedagogické fakultě MU a jsem aktivní členkou Hnutí Idealisté a registrovanou podporovatelkou České pirátské strany. Mezi hlavní témata, kterým bych se ráda v politice věnovala, patří podpora kultury, umění a památkové péče, vzdělávání a sociální politiky a udržitelnosti.

Proč ses rozhodla vstoupit do politiky?

Já jsem takový ten člověk, co odmala s rodiči sledoval zprávy a ohledně různých témat zaníceně debatoval. Moji rodiče se o politiku a veřejné dění velmi zajímali, tatínek se účastnil demonstrací v Praze o sametové revoluci a pohyboval se v prostředí umělců a intelektuálů, letmo se prý znal i s Václavem Havlem. Tudiž pro mě je moje zanícení pro to, co se děje kolem nás, takovým rodinným dědictvím. Maminka zase zasvětila život práci s lidmi jako sociální pracovnice, takže to prostě mám asi v krvi. Navíc si myslím, že žen v politice je stále málo a je třeba to změnit. Trochu

vyrovnanější zastoupení žen a mužů v politice by jistě přispělo k větší stabilitě ve společnosti. I ženy se chtějí veřejně vyjadřovat a podílet na chodu naší společnosti, jenom jsou jim kladeny příliš vysoké překážky. Víím, že mnoho lidí tento názor nesdílí, ale žena, která chce něčeho dosáhnout, musí často prokázat větší kompetentnost na danou pozici než muž. Je na ni upřena větší pozornost, a pokud něco „pokazí“, je to hned důkaz toho, že by neměla na takové pozici vůbec být.

Co Tě přivedlo k našemu Hnutí Idealisté? A proč jsi na pirátské kandidátce do Poslanecké sněmovny?

Vy (jako Hnutí idealisté) jste mi přišli tak nějak do rány (směje se). Současná politická situace je pro mě opravdu neskousnutelná a nejsem typ člověka, který by před problémy chtěl zavírat oči. Proti zlu musíme bojovat. A to, co vidíme dennodenně v médiích, je pro mě už čiré zlo. Nechci, aby dnešní vládnoucí politici zpustošili naši zem, nechci přestat myslet na další generace a říct si „po nás ať přijde potopa“. To je podle mého názoru velmi sobecký přístup. Pokud se nám jako občanům nelíbí, jak se současní vládní činitelé chovají, jak jsou zneužívány pravomoci vládních činitelů a dalších lidí kolem, musíme se ozvat. A občanská

angažovanost a pomoc druhým by měli být přirozenou součástí našich životů. Myslím, že tohle je takové naše dědictví komunismu, složit ruce, nic nedělat, protože ti nahoře si stejně budou dělat, co chtějí. Takhle ale já žít nechci. Z toho důvodu jsem se rozhodla kandidovat v těchto volbách do Poslanecké sněmovny. Spolupráce Pirátů a STANu mi přišla logickým politickým rozhodnutím, jak naší zemi pomoci a opravdu jí vrátit budoucnost. Jsem ráda, že jsme se jako hnutí Idealisté rozhodli jít do těchto voleb zrovna s nimi.

Která témata jsou Ti blízká a co bys chtěla v politice prosazovat?

Pro mě jsou důležité tři oblasti, které se v mém životě vzájemně propojují: sociální politika, vzdělávání a kultura. Jsou to pro mě takové tři pilíře, na které se často při rozdělování financí státního rozpočtu zapomíná. Pokud nebudeme mít vzdělanou a sociálně uvědomělou společnost, nemůžeme v dlouhodobé perspektivě ani očekávat, že zde firmám porostou zisky. Zvyšovat nejen náš ekonomický, ale i sociální a kulturní kapitál je cesta, jež přinese bohatství celé společnosti.

Mluvíš o tom, že bys ráda propojila oblast vzdělávání a kultury. Jaké jsou Tvoje představy?

Umění je, podle mého názoru, velmi účinný nástroj pro zahájení debaty o čemkoliv. Současné umění nám přináší témata, která bychom si přáli více otevírat i během hodin dějepisu a společenských věd. Mám na mysli právě tohle. Aby naše děti nemusely jen sedět v lavicích, ale aby si šly zkusit v rámci umělecky zaměřených předmětů, jako je výtvarná, hudební či dramatická výchova, některé situace „nanečisto“, a cvičily se tak například v sociálních kompetencích.

V dnešní době se hodně skloňují pojmy gender, feminismus, sexuální obtěžování. Jaké postoje máš k těmto otázkám, jak moc jsou podle Tebe důležité?

Mrzí mne, že jsou to v současnosti témata, která se skloňují spíše negativně. Bohužel se domnívám, že k tomu dochází z důvodu vzájemného nepochopení. O to více si uvědomuji, jak je důležité společnost o těchto pojmech a jejich širších kontextech vzdělávat. Protože nic není černobílé a na vše se dá nahlížet z mnoha stran. Osobně bych byla ráda, kdyby se ve školách na tato témata více zaměřili a zvali si na debaty a projektové výuky odborníky, kteří s dětmi dokáží tato témata citlivě probrat. Když se podívám do svého širokého okolí, znám velmi málo žen, které se s obtěžováním nesetkaly. Je mi úzko z toho, že mnohdy nejsme schopni jako společnost cítit větší pochopení. Slušnost a tolerance jsou vlastnosti, o které přicházíme. Proč musíme vůbec probírat témata jako objektifikace lidského těla a sexuální obtěžování? Protože jsme zapomněli na slušnost, toleranci a vzájemný respekt. Všichni jsme lidské bytosti. Pokud se některá žena narodí s velkým poprsím, musí být automaticky terčem sexistických poznámek, kamkoliv přijde? Není snadné snášet narážky gynekologa na svoji vagínu, nebo kolemjdoucí na ulici, kteří vám nadávají do „mlíkárný“. A bohužel s takovými problémy se setkáváme denně. A samozřejmě jsem pojmenovala jen některé z nich, podobným narážkám čelí lidé kteréhokoliv pohlaví a

genderu, jenom proto, že jsou v něčem „jiní“. Proč se na odlišnost nedíváme jako na něco krásného, na něco, co nás jako společnost obohatí? Myslím, že bychom byli všichni spokojenější a rozhodně se nemusíme bát, že tímto přístupem nějak ublížíme našim dětem. Právě naopak. Být jiný je krásné.

Kandiduješ s heslem “Chci kvalitní a dostupné veřejné služby pro všechny”. Proč jsou podle Tebe veřejné služby pro občany užitečnější než zprivatizované?

Souvisí to podle mě trochu s tím, co jsem říkala výše. Každý občan, bez ohledu na vzhled, národnost, pohlaví nebo víru, si zaslouží, aby s ním bylo nakládáno jako s lidskou bytostí. Máme odborníky, kteří se věnují dostupnosti lékařských, sociálních, ale například i právních služeb. Proč

je tak málo využíváme? Proč nejsou mnohé z úřadů vedené kvalitními a vzdělanými pracovníky z oborů? Privatizace služeb povede jen k dalšímu rozevírání sociálních nůžek. Veřejné služby musí být dostupné, a pokud kapacitně nedostačují poptávce, musíme je rozšířit.

Myslím, že činnost neziskových organizací, které se v covidové pandemii velmi účinně zapojily a pomáhaly, kde bylo třeba, dokázala, že je potřebujeme. I přes to, že je práce jejich pracovníků velmi podhodnocena a práce je to fyzicky i psychicky náročná, neustále neúnavně pomáhají potřebným.

Mnozí politici dnes získávají popularitu tím, že chtějí zpřisňovat a omezovat sociální dávky. Co si o tom myslíš? A jaká je Tvoje vize sociální politiky?

Ano, přijetí tzv. zákona „třikrát a dost“ je důkazem toho, že politici absolutně neví, jak vypadá realita sociálně slabých a vyčleněných občanů na pokraji společnosti. Státní rozpočet nezatažují dávky zdaleka tolik jako nepřiměřené výdaje státního rozpočtu na „provozní záležitosti“ a korupce. Jedná se jen o populismus a jednoduché heslo, které se vždy před volbami zase vytáhne. Neustálým trestáním za chudobu opravdu nic nevyřešíme. Proto se chci i v této oblasti zaměřit na rozšíření služeb prevence rizikového chování a na rehabilitaci osob s kriminální nebo např. drogovou minulostí.

Myšlenek a nápadů celá řada... Ale jak je chceš v případě zvolení prosazovat a jak bys chtěla jako poslankyně komunikovat s voliči a občany?

Pro mě je především důležité s lidmi mluvit. Snažím se o to i nyní v rámci kontaktní kampaně. Ráda vyslechnu jejich životní příběh, protože potom můžu lépe pochopit jejich názory a chování. Moje vize je komunikovat s lidmi co nejvíce napřímo, dělat akce, debaty i v okrajovějších lokalitách, aby mohl přijít každý a zapojit se, pokud má zájem. Dalším účinným nástrojem jsou samozřejmě sociální sítě, skrze které samozřejmě komunikují a kde mě lidé také můžou kontaktovat.

Kristýno, prozrad' prosím také něco ze svého soukromí. Jak odpočíváš, když máš při svých bohatých aktivitách chvilku volno?

(směje se) Jak odpočívám? No, momentálně tím, že chodím a roznáším koaliční noviny PirSTAN. Spojuji tak příjemné s užitečným. Pro mě je hrozně očistné jít se projít. Utřídím si myšlenky, zapřemýšlím si a vrátím se domů méně vystresovaná. Jelikož se věnuji opravdu mnoha různým aktivitám, tak je pro mě někdy největší odpočinek ticho.

A co tě ještě baví?

Vždycky mě bavilo studium. Možná proto pořád něco studuji, protože si myslím, že to člověka udržuje neustále v obraze a nejlépe se tak setká s nejnovějšími poznatky z oboru, které může pak aplikovat ve své praxi. A do toho jsem velký milovník umění všeho druhu. Dlouho jsem se věnovala divadlu, nyní nejvíce kapele, ve které se snažíme o vzkříšení některých lidových, pohanských tradic. Pokud vše dobře půjde, na podzim se můžete těšit na velkolepý koncert.

Zmínila ses o kapele a ožívání pohanských tradic. Přibliž to čtenářům trochu víc.

Ve zkratce pracujeme s různými pohanskými náměty napříč evropskou historií. Máme zde zastoupeno antické dědictví, skandinávské, anglosaské, ale i slovanské příběhy a legendy, kterými jsme se inspirovaly při tvorbě skladeb a vytvořily tak trochu vlastní mytologický svět. Ale více povíme až na koncertu.

Děkuji za rozhovor a ať se daří!

foto: Martina Kučerová

IDEALISTÉ A EKONOMIKA

My Idealisté vycházíme i v našem ekonomickém programu z hodnot spravedlnosti, zodpovědnosti a udržitelnosti. Chceme žít v prosperující společnosti a víme, že bez finančních zdrojů a vytvořeného bohatství nelze dosáhnout ničeho. Na druhou stranu si uvědomujeme a chtěli bychom zdůraznit, že hodnoty lidského zdraví, kulturních statků nebo přírody převyšují hodnotu peněz a nelze je na peníze přepočítávat.

S ekonomickým programem Pirátů nás spojuje především vize moderní ekonomiky založené na technologické vyspělosti. Česká montovna musí skončit! Dlouhodobě stejně nemá perspektivu, protože brzy se najdou země, které budou schopny a ochotny montovat stejně dobře – ale levněji. Pokud chceme nejen udržet, ale zvýšit životní úroveň našich občanů a dosáhnout zvýšení mezd, je transformace směrem k náročnější výrobě a službám nezbytná. Jak toho chceme dosáhnout? Důležitou úlohu hraje pochopitelně školství, které musí mladé lidi připravovat na život v současné společnosti a musí je učit samostatně a tvořivě myslet. Stát musí podporovat základní i tzv. aplikovaný výzkum a postarat se o propojení vědy a firem. Musí (např. daňovými úlevami) podporovat i soukromé investice do vědy a výzkumu. Je třeba vítat a usnadňovat příchod především těch zahraničních firem, které přinášejí inovace a nové technologie. Při jejich zavádění je

nutné myslet ekologicky, veškeré technologické a ekonomické změny musejí přispívat k dlouhodobé udržitelnosti životního prostředí. Nedílnou součástí ekonomicko-ekologické transformace musí být i zefektivnění státu a digitalizace jeho agend. Klíčové je také prostřednictvím investic do infrastruktury snižovat bohužel značné a prohlubující se nerovnosti mezi jednotlivými regiony ČR. Konečně jsme přesvědčeni, že neopomenutelná je i motivace lidí-zaměstnanců. Proto chceme udržet a posilovat jejich práva a budovat ekonomiku sociálně ohleduplnou. Daňová podpora zkrácených úvazků jistě jde tímto směrem (a umožní lepší sladění rodinného a pracovního života). Zkrátka naší vizí jsou vyspělé západoevropské země, nikoli „Bangladéš“!

K tomu, aby stát mohl podporovat školství, vědu nebo budovat infrastrukturu, potřebuje finanční zdroje. Navíc je neúnosné, že řada velkých firem daní v ČR málo nebo vůbec ne, zatímco drobní podnikatelé a živnostníci nebo start-upy si podobné figle dovolit nemohou a často ani nechtějí. Proto bude potřeba zjednat daňovou spravedlnost. Omezení daňových optimalizací a odstranění často nulové (!) sazby daně z kapitálových příjmů je pro nás minimem.

Redakce

DOBŘÍ INSTITUCE JSOU PODMÍNKOU DOBŘÍ SPOLEČNOSTI

V poslední době jsme svědky více či méně úspěšných snah o ovládnutí, anebo alespoň paralyzování celé řady institucí, zvláště těch, které nějakým způsobem souvisí s kvalitou demokratického právního státu. Viděli jsme to v Rusku, pak v Maďarsku a Polsku a nyní se podobné manýry začínají objevovat i u nás. Zmiňme například útoky na Českou televizi - zvolení radních Lipovské či "Xavera", jmenování S. Křečka ombudsmanem, odchod nejvyššího státního zástupce Zemana či u nás již folklorní kritizování Evropské unie za libovolné téma ze strany nejvyšších ústavních činitelů.

Tyto události se ale nedějí náhodou. Provládní politici a na ně napojené vlivové skupiny jsou nezávislémi sdělovacími prostředky totiž ohrožovány. Pokud premiér vlastní většinu významných médií, pak ho ohrožuje silná a občas třeba i kritická veřejnoprávní televize nebo rozhlas. Stejně tak jej ohrožují ostatní instituce (justice), které jsou pomyslnými brzdami a protiváhami moci. Ostatně právě z tohoto důvodu jsme si je vytvořili - aby se už pokud možno nikdy nemohla vrátit vláda jedné strany. Fungování nezávislých médií nebo justice se nemusí obávat jen ti politici, kteří chtějí poctivě dodržovat ducha ústavy.

Mnozí politici často mluví o tom, že bude líp. V této zemi ale nebude líp, pokud nebudeme mít kvalitní, svobodná a nezávislá veřejnoprávní média, ombudsmana, nejvyššího žalobce, kontrolní úřad nebo třeba

Ústavní soud. Tyto instituce u nás přitom dosahovaly nebo dosahují toho nejlepšího renomé. Česká televize a zejména zpravodajská ČT24 je hodnocena jako jedna z nejlepších stanic veřejné služby v Evropě, přičemž dává prostor všem relevantním skupinám - fanouškům sportu, dokumentů, zábavy, dětem nebo menšinám, podobně úřad ombudsmana za roky své existence pomohl velkému množství lidí, kterým se stala nespravedlnost, a nikdy nezapomeneme

na skvělou úlohu, kterou sehrál Ústavní soud během asociálních reforem Nečasovy vlády. Něco mi říká, že ho ještě budeme hodně potřebovat.

Dobré instituce jsou zkrátka podmínkou dobré společnosti, ve které se lidem dobře žije. Proto taky dobře fungující instituce najdeme ve vyspělých zemích a naopak je budeme těžko hledat v zemích zaostalých. A proto bychom se za ně měli u nás postavit. Možností máme několik. Každý den se zapojovat do aktivního občanského života - prostřednictvím demonstrací, petic či iniciativ. A nebo jít cestou volebního práva - aktivním volebním právem můžeme vstoupit do politiky a kandidovat, stačí začít třeba už od té komunální, a pasivním můžeme volit poctivě politiky, kteří chtějí instituce zlepšovat a nikoliv ničit. První možnost máme již teď v rýnu, tak ji využijme. Jak říkáme my Idealisté: Lepší rozsvítit alespoň jednu žárovku než proklínat tmu!

Vojtěch Vašák, předseda Idealistů

NEJEN NAŠIM PLICÍM DOŠEL V MINULÉM ROCE DECH

Pokud pro nás covidový rok znamenal především nebezpečný virus a jeho fatální dopad na náš respirační systém, lze v amazonské destrukci spatřovat až symbolickou ironii. Plíce země, jak se amazonskému pralesu říká, přišly v roce 2020 v důsledku dlouhodobého masivního odlesňování o svou schopnost produkovat kyslík. Pokud jste v rámci pozitivní diagnózy na covid-19 monitorovali svou hladinu oxygenu krve, tak lze produkci kyslíku v Amazonii označit za nedostatečnou. Konkrétně poměr zalesnění a odlesnění části Amazonie se v roce 2020 dostal do negativní bilance a „plíce planety“ nově vypouštějí více CO₂, než jsou schopny absorbovat. S přírodou jsme se v loňském roce utkali ve dvou velmi podobných bitvách, v obou případech se zdálo, že se odehrává daleko a nemůže na nás dosáhnout. Není to tak, sdílíme stejný prostor, stejný vzduch, vodu, zemi, zdroje. Nelze tedy ani v případě životního prostředí, ani v případě pandemie jednat nekoordinovaně a separátně.

Idealisté jsou pro evropskou spolupráci a minulý rok velmi názorně ukázal, že chceme-li dosáhnout viditelných zlepšení a pokroků, izolace není dlouhodobým řešením, pouze krátkou přestávkou v ringu. Vzájemná humanitární pomoc, solidarita a sdílení znalostí jak v medicíně, tak v ekologii jsou nakonec tím, co nám v chaosu globální éry vrátí dech a udrží dlouhodobou kondici naší společnosti a především naší planety.

Ing. Andrea Suzovič, 1. místopředsedkyně Idealistů

PŘÍRODA V EXTRÉMECH

V posledních letech zažíváme řadu meteorologicky neobvyklých jevů, ať už se jedná o rozsahem naprosto nevídané povodně, dlouhodobě nadprůměrná sucha či nedávné ničivé tornádo na jižní Moravě. Tyto extrémní jevy mají na svědomí jednak lidské životy, jednak působí také obrovské škody nejen v infrastruktuře. Komplexně ohrožují naše zemědělství a lesnictví a tím i naši potravinovou a surovinovou soběstačnost.

Současná i minulé vlády bohužel neblahé signály i jasná varování vědců zcela podcenily. Opožděně a v nedostatečné míře přicházejí opatření na ochranu lesů, opatření namířená proti erozi půdy a na podporu zadržování vody v krajině. Zatímco pravicové vlády minulých let zlehčovaly nebo i přímo popíraly existenci globálních změn klimatu, vláda Andreje Babiše veškerou zemědělskou i ekologickou politiku podřizuje pouze a jedině zájmům obřího koncernu Agrofert (fakticky v majetku samotného premiéra). Z tohoto důvodu je Česká republika v ekologické politice v současnosti jedna z nejzaostalejších a nejméně progresivních zemí v EU. Na úrovni EU brzdíme snahu omezit používání jedů v zemědělství, náš premiér se vyjadřuje proti snahám omezit emise CO₂, ministr životního prostředí trapně přitakává a absurdně se staví za snahu premiéra brzdit například rozvoj elektromobility.

Idealisté považují za zcela nezbytné radikálně změnit ekologickou politiku a podpořit masivně zemědělce v tzv. mimoprodukčních způsobech hospodaření. Je třeba nejen sporadicky a na oko, ale opravdu ve velkém

v České republice nastartovat změnu, financovat zemědělcům vytváření mokřadů, tůň, výsadbu remízů a dalších krajinných prvků nezbytných k nápravě dlouhodobého drancování zemědělské půdy, k němuž ze strany velkých koncernů, jako je Agrofert, po léta dochází.

Do našich lesů je třeba vrátit biodiverzitu, obnova suchem a potažmo i kůrovcem zničených lesů musí být rovněž státem koordinována a mohutně podpořena. Na rozdíl od současného laxního přístupu vlády považujeme za nezbytné co nejrychleji podpořit drobné vlastníky lesů a hledat pro ně nové motivace, protože těžba nyní nemůže pokrýt obrovské náklady na lesní revitalizaci.

Idealisté si uvědomují neudržitelnost celosvětového plýtvání plasty, které pouhá recyklace nijak neřeší. Jsme pro vratné obaly a využití rozložitelných, přírodu nezatežujících obalů. Jako nejdůležitější však vnímáme legislativní a technickou podporu bezobalového prodeje. Okurky zabalené v igelitu opravdu nikdo z nás nepotřebuje. Podobné plýtvání slouží výhradně k maximalizaci zisků jednotlivých firem. Nadnárodní firmy, které léta profitovaly z plýtvání plastovými obaly (např. výrobci nápojů) a zlevňovaly si tímto plýtváním svou výrobu, nyní nesmí být překážkou účinných opatření. Je nutné, aby naopak i ony co nejrychleji převzaly odpovědnost za životní prostředí, které špatnou obalovou politikou v minulých letech ničily.

Podporujeme směřování EU k uhlíkové neutralitě a jsme znepokojeni snahami současné vlády vše relativizovat a podřizovat svou politiku čistě finančním zájmům průmyslu.

V naší zemi musíme mnohem více pečovat o přírodní bohatství. Nedávná katastrofální otrava řeky Bečvy nám ukázala, jak neefektivně chráníme své vodstvo a jak zoufale nepřipravené jsou státní správa a příslušné orgány na případy nehod. Požadujeme automatický monitoring a vyhodnocování znečištění vody velkých toků tak, jak je to běžné např. v SRN.

Obecně ve shodě s celosvětovou vědeckou obcí vyznáváme v ekologické politice principy předběžné opatrnosti a trvale udržitelného rozvoje. Idealisté věří, že rozvoj nemá spočívat v plýtvání, ve zvyšování zisků velkých korporací nebo ve hromadění nadbytečných hmotných statků. Rozvoj spatřujeme v neustálém zlepšování kvality života člověka a s tím nutně souvisí i velmi zodpovědná péče o kvalitu životního prostředí, které nepatří jenom nám, ale také ostatním živočichům a rostlinám na této krásné planetě.

Alexandr Králík, člen Idealistů

23

BC. KRISTÝNA HVIŽĐOVÁ

30 let, učitelka a sociální pracovnice
Jihomoravský kraj, Brno

V politice bych se ráda věnovala oblasti kultury, sociální péči a udržitelnosti. Zajímám se o veřejné dění doma i ve světě. Miluji kulturu všeho druhu. Sama se věnuji amatérskému divadlu a zpívám v kapele. Mám ráda literaturu, psychologii a pedagogiku, kterým se věnuji i ve svém dalším studiu.

Jsem členkou Hnutí Idealisté a v letošních parlamentních volbách kandiduji na kandidátce koalice Pirátů a STAN.

**PŘIJĎ K VOLBÁM.
8.–9. ŘÍJNA**

JAK ŠKODIT SLABÝM JAKO PŘEDVOLEBNÍ TÉMA?

V každé společnosti žije skupina lidí, kteří se nacházejí na jejím sice pomyslném, ale v reálu často velmi kluzkém a současně tvrdém okraji. Lidé, kteří prostě nezapadnou. Nedaří se jim vystudovat, pracovat, řádně bydlet, mají problémy se vztahy, s komunikací s druhými lidmi. Příčin je mnoho. Genetický základ, rodinné prostředí, nemoc, jedna či více osudových životních chyb... Lidové pořekadlo to vyjadřuje jadrněji, my můžeme tvrdit, že nepříznivé situace mají tendenci se nepřijemně řetězit...

Nesudme. Od kavárenského stolku, s vysokoškolským diplomem v kapse a movitými rodiči v přepychové vile za zády se do nejmodernějšího PC snadno píše úvaha o tom, že „já bych se na dno nikdy nedostal“.

Bylo by zcela logické, kdyby téma, jak těmto lidem pomoci, bylo ve stálém ohnisku zájmu politiků všech relevantních stran. Bylo by zcela logické, kdyby téma, jak pomoci slabým, bylo jedním z hlavních témat předvolební kampaně. Leč realita je jiná.

Místo toho jsme tak posledních 20 let svědky pravého opaku. Strany – a bohužel také ty, které ze setrvačnosti nazýváme „tradiční“ a „seriózní“, se zvláště před volbami začínají předhánět, která víc „zatočí“ s „nepřízřusobivými“, jak zpřísňují či omezí výplatu sociálních dávek. Pod praporem „úspory veřejných financí“ brojí proti nejslabším lidem ve společnosti. Většinou přidají ještě lícoměrně fráze o pomoci těm „pořádným“ a „řádně žijícím a pracujícím“. A ve finále tvrdí zkratkovitě do médií (která to většinou papouškují), že restrikce v sociální oblasti jsou „řešením“ dané problematiky. Myslí si tito politici skutečně, že člověk, kterému vezmeme i zbývající peníze, bude o to více motivován aktivně svoji situaci řešit? Ne, tak hloupí většinou opravdu nejsou. Nejde jim totiž ve skutečnosti o řešení

problematiky sociálně nejslabších, ani ne o úsporu veřejných financí. Sledují něco jiného.

Zcela logicky se tímto snaží politici získat voliče. Které? Ty sociálně nejslabší sotva – ti většinou k volbám ani nechodí (proto tvrdě do nich). Obhájcí „pořádných a řádně pracujících“ restrikcemi dávek necílí ani na ty, kdož od kavárenského stolku, s vysokoškolským diplomem v kapse a movitými rodiči v přepychové vile za zády píšou do nejmodernějšího PC úvahu o tom, že „já bych se na dno nikdy nedostal“. Ti sami sociální dávky nepobírají, nepálí je tedy jejich rozdělování, zda si je víc zaslouží pořádní a řádně pracující, nebo všichni sociálně potřební.

Ano, restrikcemi sociálních dávek „nepřízřusobivým“ je cíleno na voliče pohybující se mírně nad propastí vedoucí k sociálnímu dnu. Na voliče, kteří pracují za nízkou mzdu, nemají dostatečné movité a sociální zázemí. Na voliče, kteří v pátek v hospodě vedou úvahy o tom, že „já tady dělám celý týden a oni si jen chodí pro dávky na pracák“. Z určitého úhlu pohledu mají pravdu. Mají i nemají. Na rozdíl od těch závislých na sociálních dávkách oni stojí na vlastních nohách, vydělávají si na živobytí, jsou schopni samostatně bydlet, běžně fungovat ve společnosti. Jejich život má přeci jen lepší perspektivy než život těch nejslabších. Nejslabším není co závidět. Přesto se o to někteří politici snaží. Místo aby jejich snaha byla zacílena na zlepšování životních podmínek sociálně slabých a nejslabších, snaží se o laciné předvolební tahy. Totiž aby lidé, kteří na tom nejsou sociálně vůbec dobře, záviděli a vinili ze své situace lidi na tom kluzkém a současně tvrdém okraji společnosti.

PhDr. Lukáš Karnet, člen Rady Idealistů, radní MČ Brno-Vinohrady, předseda Rady osob se zdravot. postižením JMK

TRISTNÍ SITUACE V BĚLORUSKU – ROZHOVOR SE SERGEJEM STRALKOUSKIM

Sergeji, my jsme se sešli, abychom vedli rozhovor pro Idealisty, noviny, které vydává naše hnutí. Jednotliví členové do něj píšou o tématech, která je zajímají. Já se mj. zabývám tématem totality. Ty jsi Bělorus, žiješ v Česku, jsi studovaný člověk a zároveň vím, že dění ve své vlasti sleduješ. Ráda bych od Tebe tedy na začátek slyšela, jak vnímáš současnou situaci v Bělorusku?

Volby, které všechno změnilo, se konaly 9. srpna 2020. O rok dříve by si ještě nikdo nemyslel, že je něco takového možné. Většina lidí se nejdříve domnívala, že všechno bude jako v předcházejících volbách. První a jediné demokratické se konaly v roce 1994. Jakmile Lukašenko vyhrál, byly už všechny další volby – a že jich bylo hodně – zfalšované a nedemokratické. Vypadalo to, že nebudou počítat hlasy a napíšíou číslo, které – vzhledem k náladě obyvatelstva – uzná vláda za vhodné. Pokud je u voleb nějaký pozorovatel, nedovolí mu přiblížit se ke stolu, kde se hlasy počítají, na méně než dva metry, takže nevidí nic. No ale tyto volby, v roce 2020, byly jiné. Dříve to totiž bylo tak, že soupeřem Lukašenka byli běloruští nacionalisté. Jenže Bělorusové mají velice silné vazby k Rusku. Nyní se ale objevilo pár překvapivých kandidátů, jejichž rétorika byla nová, např. V. Babaryka, kteří neměli tak vyhraněně protiruskou rétoriku. Lidé měli dost Lukašenka, ale nechtěli radikální změnu a odvrát od Ruska. Do štábu Babaryky se zapojily tisíce lidí a běloruská společnost začala ožívat. Po prvních letech vlády Lukašenka byly protesty, ale pak prezident všechny zlikvidoval, opoziční politici zmizeli a nikdo o nich nevěděl – a společnost zkrátka upadla do lhostejnosti. Ještě si myslím, že důležitá je také generační změna, mládež už je jiná, nesleduje státní televizi a nevěří jí, sleduje spíše internet. I tohle přispělo k těm změnám. Omlouvám se za příliš dlouhou odpověď...

Ne, to byla skvělá analýza – já se od ní odpíchnu k dalším dotazům. První možná s tím internetem – vy nemáte regulovaný internet?

Do roku 2021 jsme neměli kontrolovaný internet, nebylo to jako v Číně. Cenzura byla všude jinde, jenom na internetu ne. Opoziční televize nebo rozhlas, to není v Bělorusku možné. Lukašenko se chová a cítí jako car, vše závisí na jeho náladě. Taky si myslí, že je odborníkem na všechno. O internetu on nic nevěděl (svou roli sehrál i jeho věk), proto ho podcenil. Je dokonce přesvědčený, že lidi se budou vracet spíše k televizi. Takže před volbami internet nebyl kontrolován. Nyní jsou ale všechna nezávislá média, i na internetu, zakázaná, a pokud vysílají ze zahraničí, jsou blokována.

A umíš si představit, že bys tam teď v takové situaci žil? Pobýval jsi v Polsku, v současnosti jsi v ČR...

Já jsem odjel rok před volbami a netušil jsem, co se stane. Víím, že moji přátelé v Bělorusku, kteří protestovali, seděli pár týdnů ve vězení, represe byly obrovské. Změnili zákon, takže vše, co je proti vládě, je nyní extremistické a teroristické, např. i opoziční vlajky – nejdříve za její vyvěšení hrozily peněžité tresty, pak i vězení. Lidé potom začali věšet na svých vlastních balkonech bílé, červené a bílé ponožky, i za to můžou jít do vězení na 15-30 dnů! Jak Bělorusové říkají, není vidět dno... Ještě před

rokem bych nevěřil, co je všechno u nás možné... Nedávno byl odsouzen člověk, který je proti očkování a měl o tom na tričku nápis – a je přitom stoupencem Lukašenka! Moji přátelé mají depresi, vláda zahájila kolem 5000 trestních stíhání. Spousta lidí jen čeká, kdy si pro ně přijdou. Denně utíká mnoho Bělorusů do zahraničí.

Jak je to možné? Hranice nejsou hlídány?

Někteří lidé dostanou varování a je snaha dostat je ven, protože vláda vychází z toho, že opozičně naladěni občané jsou nebezpeční v Bělorusku, nikoli když jsou v cizině. Hodně nám taky pomáhá Ukrajina... jak se ale většina lidí dostane přes hranice, to často není úplně jasné, uprchlíci nechtějí zveřejňovat podrobnosti... Únikové cesty a metody budou totiž používat i další lidé... Je ale možné, že vláda začne hranice kontrolovat ještě víc.

Je to tak, že nejpostiženější jsou intelektuálové, protože ti přemýšlejí... Jak se tobě jako intelektuálovi v Bělorusku žilo? Navíc jsi učil humanitní předměty, kde je často potřeba vyjadřovat názory.

Na státní škole bych učit nemohl, protože tam je hodně ideologie. Já jsem ale vedl soukromé kurzy a učil jsem polštinu. Lidé, kteří ji mají rádi a mají rádi Polsko, jsou proevropští, čili já jsem problémy neměl. Teď jsou Polsko, Česko a Litva nepřátelé, protože vystupují proti režimu. Spousta představitelů Svazu Poláků v Bělorusku je ve vězení a jakákoli jazyková škola může být uzavřena. Například byl uzavřen Goethe-Institut, působící při německém velvyslanectví.

Další zajímavá je otázka vaší kultury a jazyka. Vy mluvíte rusky a běloruština byla potlačovaná.

Stará běloruština byla oficiálním jazykem Velkoknížectví litevského, to se v 15. století spojilo s Polskem. Takže šlechta začala hovořit polsky, kdežto lid mluvil bělorusky. Od 18. století jsme byli součástí ruského impéria, takže posledních 250 roků jsme pod vlivem Ruska, ve velkých městech se mluvilo rusky. Obrození jsme měli pozdě, až na začátku 20. stol. Většina lidí se necítila jako součást jednoho běloruského národa. V době SSSR se připodobňovala běloruština ruštině, například se prosazovala slova, kte-

rá zněla stejně jako v ruštině. Běloruština se stala jazykem prostých lidí a nebyla prestižní. Ve 20. století nastal velký růst měst a tam se hovořilo bělorusky. Běloruštinu dnes spíše ovládají intelektuálové. Na venkově se používají ruská slova s běloruskou výslovností. Naštěstí se o běloruštinu začala zajímat část mladých lidí, už si nemyslí, že je to jazyk kolchozníků. Rozumějí, ale faktem je, že nejsou schopni správně bělorusky mluvit.

Byla běloruština potlačovaná?

Za Sovětského svazu byla běloruština i běloruská literatura ve školách vyučována a byly i populární písničky. Jenomže hlavní jazyk byla ruština. Sovětská propaganda zdůrazňovala, že se stát stará o všechny národy a jazyky, ale byla to často spíše Potěmkinova vesnice. Za Lukašenka je to podobné – on sám mluvil bělorusky jen párkrát, je to v podstatě komunista... Běloruština je polomrtvá nebo lépe bych řekl v polospánku. Řekl bych přitom, že rozdíly mezi ruštinou a běloruštinou jsou větší než mezi češtinou a slovenštinou.

Je v běloruské kultuře něco, co není příliš ovlivněno Ruskem a Polskem?

Určitě lidové zvyky, obřady, částečně i jídlo, ale je to těžké oddělovat. Navíc když se někdo dívá jen na ruské televize, protože jsou zajímavější, nebo čte pouze rusky, tak ten se bude vždy více přimykát k ruské kultuře. Vlivy byly u nás všechny možné – byli jsme ve společném státě s Litevci, pod vlivem Polska, Ruska, SSSR atd.

Jak vidíš situaci kolem nedávného únosu letadla s běloruským novinářem?

Důležité je, že pomáhá Evropská unie, například paní Tichanovské, i v Česku se léčili Bělorusové...

Ale pomáhá se hlavně těm, kdo jsou v zahraničí. Ale nikoli lidem v Bělorusku...

Jsou vyhlášeny sankce – na ty jsou taky různé názory, i mezi sympatizanty opozice. A co jinak může Evropa dělat? Hlavním partnerem Běloruska je Rusko a s ním nikdo válku nechce. Kdyby náhodou vypukla, nemá Evropa v konfrontaci s Ruskem šanci. Naše policie i armáda jsou navíc velmi proruské. Dříve to bylo tak, že EU vyjadřovala znepokojení... mnoho lidí se tomu smálo. Avšak například mistrovství světa v hokeji, který má náš

diktátor tak rád, nám bylo odebráno. Sankce musí být rozumné, protože když kvůli Evropě budou lidé žít hůř, může se to obrátit proti ní. Je to těžká otázka, co by zahraničí mohlo dělat víc. Nakonec to budou muset rozhodovat Bělorusové. Někdo teď použil takovou metaforu: běloruský protest nezanikl, je zadusaný do asfaltu. No a když jsou lidé odsuzováni za ponožky...

Opravdu ne každý je hrdina...

No jsou případy, kdy lidé zemřeli za podivných okolností poté, co se zúčastnili protestů. Ve vězení nemají zadržení a odsouzení prádlo, musejí spát na dřevěném a železném lůžku, nezhasínají jim světlo, aby se dosáhlo spánkové deprivace, sprchu mají tak možná jednu za několik týdnů. Nebo jsou lidé obviněni z toho, že při zatýkání kladli odpor, což je často vymyšlené. „Svědkiem“ je omonovec (příslušník zvláštních policejních jednotek) v masce. Soudy jsou pak často takový cirkus.

Režim bude existovat, dokud bude mít podporu Ruska. Proč je vlastně Bělorusko pro Rusko tak cenné?

Jde o strategickou polohu země. V Rusku navíc nikdy lidé nežili moc dobře a propaganda obrací jejich pozornost směrem k nacionalismu: jsme silní, mocní... Rusko dnes trvá na tom, že Ukrajina, Rusko a Bělorusko jsou bratrské národy a státy.

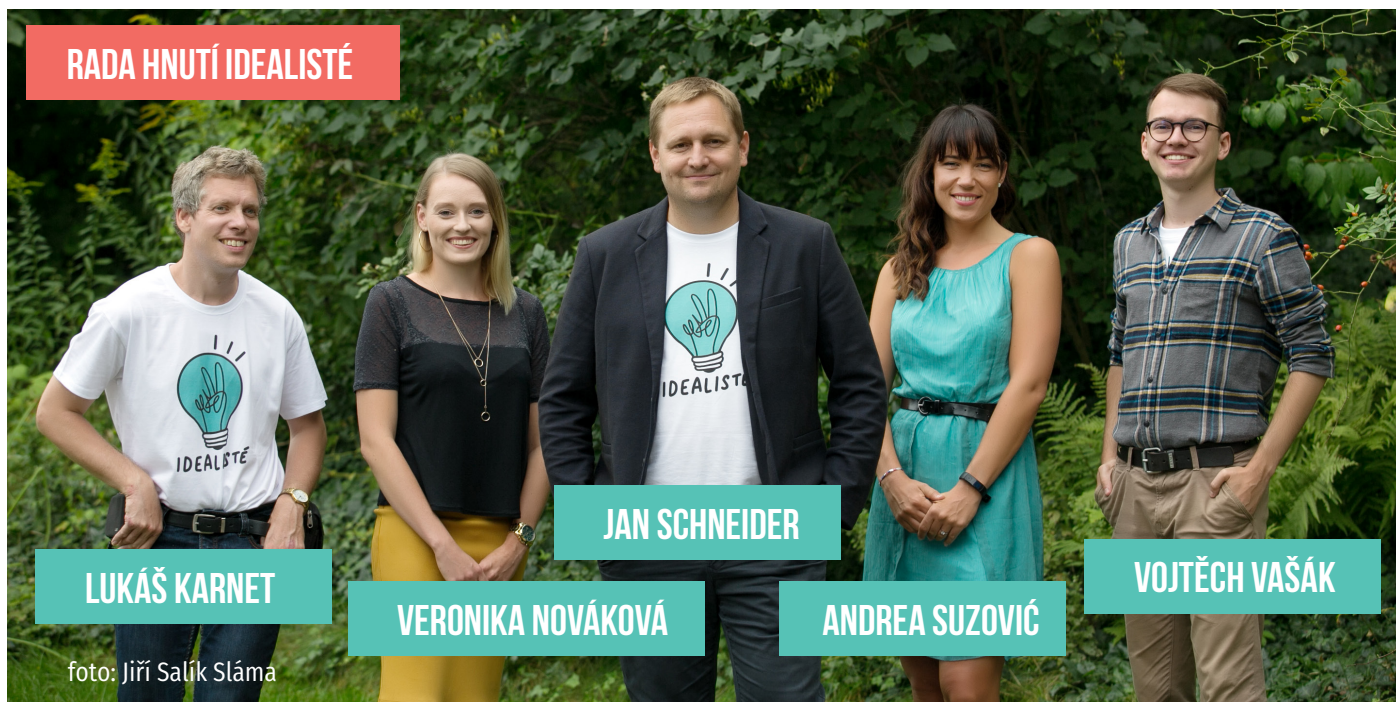
Sergeji, jsi tady na základě toho, že máš šestiletý vztah s českou přítelkyní. Musel jsi projít nejednoduchým prověřováním. Přejí ti hodně zdaru a ať se ti v České republice líbí.

Rozhovor vedla Kristýna Hviždová.

HNUTÍ IDEALISTÉ

RADA HNUTÍ IDEALISTÉ

O NÁS

Hnutí Idealisté navazuje na tradici spolku Idealisté.cz v prosazování principů svobody, solidarity, spravedlnosti, rovnoprávnosti, demokracie, humanismu, proevropského směřování, boje proti korupci a udržitelného rozvoje. Hlásíme se tak k ideálům, které stály u zrodu naší moderní státnosti a které byly reprezentovány zejména osobou našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka.

NAŠE IDEÁLY

Současná společnost podle nás zoufale potřebuje návrat k ideálům coby motoru změn namísto neustálých pragmatických ústupků. Politické strany a politici se musí snažit změnit myšlení lidí k lepšímu, nikoliv neustále přemýšlet, jak se lidem pouze zalíbit. Naše představa moderní společnosti je taková, že hodnotu člověka neurčuje to, kolik má peněz, ale to, co umí a co ho baví. Chceme prosazovat ideu veřejných služeb, které jsou kvalitní a dostupné široké veřejnosti, především školství, zdravotnictví, sociálních služeb, hromadné dopravy nebo bydlení. Neděláme mezi lidmi rozdíly. Každý má mít zaručena stejná práva a stejné příležitosti nezávisle na pohlaví, věku, sexuální orientaci nebo na tom, kde se narodil.

**JSME IDEALISTÉ. JDEME MĚNIT POLITIKU. PŘIDEJTE SE K NÁM.
LEPŠÍ ROZSVÍTIT JEDNU ŽÁROVKU, NEŽ PROKLÍNAT TMU.**

Web hnutí: www.idealistehnuti.cz

Web Kristýny Hviždové: www.kristynahvizdova.cz

Zadavatel a zpracovatel: Hnutí Idealisté